

Bad Samaritans

เปิดหน้ากระบวนกรค้าเสรีและทุนนิยม

โดย

พญ. นภาพร ลิ้มปิยะกร

(1)

เมื่อวันที่ 18 มีนาคม ธนาคารกลางสหรัฐฯ ประกาศลดอัตราดอกเบี้ยนอกรอบก่อนการประชุมประจำหนึ่งสัปดาห์ 0.75% ซึ่งถือเป็นการลดดอกเบี้ยมากที่สุดในรอบ 24 ปีด้วยความหวังที่จะบรรเทาอาการพิษไข้จากหนี้ด้อยคุณภาพที่กำลังสร้างความปั่นป่วนทางเศรษฐกิจให้กับสหรัฐฯ และโลกอยู่ในขณะนี้ ความรุนแรงของปัญหานี้ด้อยคุณภาพมีจุดเริ่มต้นมาจากฟองสบู่อสังหาริมทรัพย์ของสหรัฐฯ แตกเช่นเดียวกับปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจในไทยเมื่อปี 2540 แต่วิธีแก้ปัญหานั้นที่ไทยต้องกระทำตามคำบัญชาของกองทุนการเงินระหว่างประเทศที่มีสหรัฐฯ เป็นหัวหอกแตกต่างกันอย่างลิบลับกับวิธีแก้ปัญหที่เกิดขึ้นในสหรัฐฯ ในขณะนี้ ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น Ha-Joon Chang อาจารย์เศรษฐศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์และที่ปรึกษาขององค์การสหประชาชาติและธนาคารโลก ผู้เขียนเรื่อง **Bad Samaritans: The Myth of Free Trade and the Secret History of Capitalism** มีคำตอบในหนังสือขนาด 276 หน้า ที่ตีพิมพ์เมื่อต้นปี 2551 นอกจากนั้นหนังสือพูดถึงประวัติศาสตร์ตามตำราและประวัติศาสตร์ที่แท้จริงของโลกาภิวัตน์ การคาดการณ์อนาคตและข้อเสนอแนะเพื่อให้ประเทศกำลังพัฒนามีเศรษฐกิจดีขึ้น

ผู้เขียนเริ่มเรื่องด้วยการเล่าถึงจินตนาการของเขาเกี่ยวกับประเทศโมแซมบิกในปี พ.ศ. 2606 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เทคโนโลยีทางด้านพลังงานของโมแซมบิกสามารถเข้าแทนที่เทคโนโลยีที่ผลิตจากญี่ปุ่นและสหรัฐฯ ได้ เขาไม่แน่ใจว่าโมแซมบิกจะสามารถเป็นดังเช่นที่เขาจินตนาการได้หรือไม่ แต่ก็มีโอกาสที่จะเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะโมแซมบิก ณ เวลานั้นก็เป็นเช่นเดียวกับเกาหลีใต้ ประเทศบ้านเกิดของเขาเมื่อ 40 ปีก่อน ซึ่งในปัจจุบันได้กลายเป็นประเทศผู้ส่งออกโทรศัพท์มือถือชั้นนำของโลกแล้ว

ในปี 2504 ซึ่งเป็นปีที่ชาวเกาหลีใต้มีรายได้ต่อคนเพียงแค่ปีละ 82 ดอลลาร์และได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่ยากจนที่สุดแห่งหนึ่งในโลก นายพลปาร์ค ประธานาธิบดีคนใหม่ได้ขับเคลื่อนประเทศเข้าสู่การอุตสาหกรรมหนักและเคมีภัณฑ์ด้วยการสร้างอุโมงค์เรือ อุตสาหกรรมเหล็กกล้า ยานยนต์และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ส่งผลให้การส่งออกเพิ่มขึ้นถึง 9 เท่าภายในเวลาเพียงแค่ 7 ปีและรายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นถึง 5 เท่า ในปัจจุบันเกาหลีใต้กลายเป็นประเทศที่มีผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ มากเป็นอันดับหนึ่งของโลกและมีสินค้าลิขสิทธิ์ติดอันดับหนึ่งในห้าของโลกด้วย นั่นหมายความว่า เกาหลีใต้ได้เดินทางมาไกลจากการเป็นประเทศที่ยากจนที่สุดแห่งหนึ่งในโลกแล้ว

จากมุมมองของนักเศรษฐศาสตร์ ความสำเร็จอย่างน่ามหัศจรรย์ของเกาหลีเป็นผลมาจากการที่ประเทศนี้พัฒนาตามแนวทางการค้าเสรีหรือนโยบายเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมของอะดัม สมิท ทั้งนี้เพราะพวกเขาใช้นโยบายเงินเพื่อค้าและเปิดเสรีต่อการลงทุนจากต่างประเทศ นักเศรษฐศาสตร์กลุ่มนี้เชื่อว่าการแข่งขันอย่างไม่มีขีดจำกัดในตลาดเสรีจะทำให้ทุกคนทำงานด้วยประสิทธิภาพสูงสุด จึงเป็นหนทางที่ดีที่สุด การที่รัฐยื่นมือเข้าไปเกี่ยวข้องรังแต่จะทำอันตรายต่อการแข่งขันเพราะเท่ากับเป็นการปิดกั้นมิให้เกิดคู่แข่งขึ้นใหม่ ๆ ขึ้น รัฐบาลของประเทศร่ำรวยจึงพยายามผลักดันประเทศกำลังพัฒนาให้เปิดประเทศผ่านองค์กร 3 สหาคือ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ธนาคารโลกและองค์การการค้าโลก ผู้เขียนแย้งว่าความจริงที่เกิดขึ้นหาเป็นดังที่นักเศรษฐศาสตร์กลุ่มเสรีนิยมกล่าวอ้างไม่ ความสำเร็จของเกาหลีได้เป็นผลมาจากความเฉลียวฉลาดในการบริหารจากทั้งภาครัฐและเอกชนต่างหาก อย่างไรก็ตามนักเศรษฐศาสตร์ในประเทศร่ำรวยยังคงพร่ำสอนให้ประเทศยากจนดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจตามแนวทางเสรีนิยมต่อไป กลุ่มนักบุญใจบาปเหล่านี้ไม่เคยคิดว่านโยบายของพวกเขาทำร้ายประเทศกำลังพัฒนามากเพียงใด

โตโยต้าซึ่งเป็นบริษัทผลิตรถยนต์ที่ใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่นในปัจจุบันเริ่มต้นจากการเป็นบริษัทผลิตเครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมเสื้อผ้าเท่านั้น พวกเขาเริ่มเคลื่อนเข้าสู่อุตสาหกรรมรถยนต์ในปี 2476 เพราะรัฐบาลญี่ปุ่นเชื่อว่าไม่มีชาติใดในโลกที่จะพัฒนาได้ หากไม่พัฒนาอุตสาหกรรมใหญ่ เช่น อุตสาหกรรมรถยนต์ รัฐบาลจึงขับไล่บริษัทเจเนอรัลมอเตอร์และฟอร์ดออกจากประเทศในปี 2482 และให้ความช่วยเหลือทางการเงินกับโตโยต้า ในปัจจุบันโตโยต้าได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของญี่ปุ่นไปแล้ว

ตามประวัติศาสตร์ในตำรา โลกาวัดน์เริ่มต้นมากกว่า 3 ศตวรรษแล้ว โดยอังกฤษเป็นชาติแรกที่ใช้นโยบายการค้าเสรีตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 18 หลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่งสหรัฐฯ ได้ยกเลิกนโยบายการค้าเสรีและหันมาเพิ่มกำแพงภาษี เยอรมันและญี่ปุ่นจึงปฏิบัติตามซึ่งเท่ากับเป็นการสิ้นสุดของการค้าเสรีครั้งแรกในปี 2475 หลังสงครามโลกครั้งที่สองประเทศต่าง ๆ เริ่มเปิดเสรีใหม่อีกครั้งหนึ่งภายใต้การนำของสหรัฐฯ ส่วนประเทศกำลังพัฒนาและประเทศภายใต้ระบอบคอมมิวนิสต์เพิ่งหันมาดำเนินนโยบายการค้าเสรีหลังการล่มสลายของลัทธิคอมมิวนิสต์

ส่วนประวัติศาสตร์ที่แท้จริงของโลกาวัดน์ก็คือ ในช่วงระหว่างปี 2403-2422 ประเทศในกลุ่มยุโรปดำเนินนโยบายเสรีทางการค้าแล้วก็จริง แต่พวกเขาเริ่มหันมาสร้างกำแพงขึ้นอีกครั้งเพื่อปกป้องชวนาหลังปี 2423 อันเป็นผลมาจากการที่มีอาหารราคาถูกหลั่งไหลมาจากโลกใหม่และความต้องการที่จะส่งเสริมอุตสาหกรรมใหม่ เช่น เหล็กกล้า เคมีภัณฑ์และเครื่องจักร อังกฤษจึงยกเลิกนโยบายการค้าเสรีในปี 2475 นั้นหมายความว่า ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการค้าเสรีในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19-20 ถูกเขียนขึ้นใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดของเศรษฐกิจเสรีนิยม

ตามหนังสือประวัติศาสตร์โลกาวัดน์ในช่วงต้นหลังสงครามโลกครั้งที่สองได้ถูกสร้างภาพรวมกับว่า การที่โลกาวัดน์เกิดขึ้นอย่างไม่สมบูรณ์เป็นผลมาจากประเทศกำลังพัฒนาปฏิเสธที่จะเข้าร่วมสงครามในระบบเศรษฐกิจโลกจนหลังปี 2523 จึงทำให้ประเทศกำลังพัฒนามีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำ ผู้เขียนแย้งว่า จริงอยู่ประเทศร่ำรวยได้ลดภาษีศุลกากรแล้วตั้งแต่หลังปี 2493 แต่พวกเขา

ยังคงสนับสนุนเงินด้านการวิจัย ยังคงมีรัฐวิสาหกิจและควบคุมการลงทุน ในช่วงเวลาที่ประเทศเหล่านี้ใช้นโยบายเสรีนิยมอย่างจริงจัง อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของพวกเขาที่เริ่มลดลงจากปีละ 3.2% ในช่วงระหว่างปี 2503-22 เหลือเพียงปีละ 2.1% ในอีกสองทศวรรษต่อมา ผู้เขียนเห็นว่าเวลาที่ช่วงเวลาหลังสงครามโลกกลายเป็นช่วงเวลาของวิกฤตเศรษฐกิจเป็นเพราะนักเศรษฐศาสตร์แนวเสรีนิยมเชื่อในทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่ผิดนั่นเอง

การที่ประเทศกำลังพัฒนาซึ่งใช้นโยบายปกป้องอุตสาหกรรมภายในถูกวาดภาพให้เหมือนกับการแขวนคอตายนั้น แท้ที่จริงแล้วพวกเขามีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจถึงปีละ 3% ซึ่งมากกว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงปฏิวัติอุตสาหกรรมของกลุ่มยุโรปซึ่งมีเพียง 1.5% ด้วยซ้ำไป แต่หลังจากที่ประเทศกำลังพัฒนาหันมาดำเนินนโยบายการค้าเสรีจากการถูกบีบบังคับของกลุ่มประเทศร่ำรวย อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาก็ลดลงเหลือเพียงปีละ 1.7% เท่านั้น ซึ่งร้ายระบบเศรษฐกิจยังขาดเสถียรภาพ จำนวนวิกฤตเศรษฐกิจและความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดซึ่งเท่ากับว่าเศรษฐกิจแนวเสรีนิยมไม่สามารถที่จะสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและเสถียรภาพได้อย่างที่กล่าวอ้าง

การที่ระบบเศรษฐกิจโลกอยู่ภายใต้การควบคุมของประเทศร่ำรวยเป็นเพราะผลผลิตของพวกเขาสูงถึง 80% ของผลผลิตโลก พวกเขาจึงสามารถบีบบังคับให้ประเทศกำลังพัฒนาดำเนินนโยบายตามที่พวกเขาต้องการผ่านเงินช่วยเหลือ ข้อตกลงพิเศษในการเข้าถึงตลาดและนโยบายจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศและธนาคารโลก เช่น นโยบายการคลังแบบสมดุล การลดค่าเงิน การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การกำกับระดับการเป็นหนี้ของบริษัทเอกชนและการวางแผนครอบครัว นโยบายเหล่านี้มิได้ช่วยแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา หากเป็นเพียงนโยบายที่จะทำให้ประเทศยากจนสามารถใช้หนี้เงินกู้ให้กับประเทศร่ำรวยเท่านั้น การที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศและธนาคารโลกสามารถดำเนินนโยบายผิด ๆ อยู่เป็นเวลานานเป็นผลมาจากการที่องค์กรทั้งสองถูกบริหารงานภายใต้ผู้บริหารที่เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศร่ำรวยเท่านั้น

(2)

แต่ที่จริงแล้วประวัติศาสตร์ของการค้าเสรีเป็นเช่นใดกันแน่ Daniel Defoe นักเศรษฐศาสตร์ผู้เขียน Robinson Crusoe และ A Plan of the English Commerce อธิบายวิธีการที่ราชวงศ์สตอร์ใช้นโยบายปกป้องอุตสาหกรรมและการสนับสนุนอุตสาหกรรมสิ่งทอไว้ในปี 2271 ว่า ในสมัยนั้นอังกฤษยังคงเป็นเพียงประเทศผู้ส่งออกขนสัตว์ กษัตริย์เฮนรีที่แปดเห็นว่าประเทศที่สามารถทอผ้าได้สามารถทำเงินได้มากกว่า เขาจึงเพิ่มภาษีขนสัตว์ส่งออกเพื่อให้วัตถุดิบเหล่านี้เหลืออยู่ในประเทศและห้ามส่งออกเสื้อผ้าที่ยังตัดไม่เสร็จเพื่อเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมภายใน การเพิ่มภาษีวัตถุดิบจะเกิดขึ้นเฉพาะในช่วงที่อุตสาหกรรมภายในประเทศสามารถที่จะรองรับจำนวนวัตถุดิบได้ และลดภาษีเมื่อจำนวนวัตถุดิบมีมากเกินไปเกินความสามารถในการผลิตภายในประเทศซึ่งเท่ากับเป็นการส่งเสริมการผลิตภายในประเทศ นอกจากนี้การเพิ่มภาษีวัตถุดิบส่งออกยังทำให้อุตสาหกรรมของประเทศคู่แข่งล้มเหลวเพราะขาดแคลน

วัตดุคิบ ผู้เขียนเห็นว่าหากมีใช้นโยบายอันแยบยลของกษัตริย์เฮนรีที่แปด อังกฤษคงไม่สามารถที่จะเป็นประเทศอุตสาหกรรมและเป็นศูนย์กลางของเทคโนโลยีได้ รวมทั้งคงไม่เป็นประเทศต้นกำเนิดของการปฏิวัติอุตสาหกรรมในเวลาต่อมา นั่นหมายความว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมจำเป็นต้องมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ต้องการสร้างอนาคตให้กับประเทศเช่นเดียวกับกษัตริย์เฮนรีที่แปด

นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในของอังกฤษเข้มข้นยิ่งขึ้นไปอีกในสมัยนายกรัฐมนตรี Robert Walpole เช่น เพิ่มภาษีสินค้าสำเร็จรูปนำเข้าและลดภาษีสินค้าวัตดุคิบ นโยบายปกป้องอุตสาหกรรมเหล่านี้ทำให้อุตสาหกรรมของอังกฤษตามทันและล้ำหน้าประเทศอื่น ๆ ในเวลาต่อมา อังกฤษใช้นโยบายปกป้องต่อมาจนถึงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 เช่น ในปี 2363 ภาษีศุลกากรสินค้านำเข้าของอังกฤษสูงถึง 45-55% ในขณะที่ประเทศเยอรมนี สวิตเซอร์แลนด์และฝรั่งเศสเก็บภาษีสินค้านำเข้าเพียงแค่ 8% และ 20% ตามลำดับ นอกจากนี้อังกฤษยังห้ามนำเข้าสินค้าจากประเทศอาณานิคมที่แข่งขันกับอุตสาหกรรมของอังกฤษอีกด้วย เช่น ห้ามนำเข้าสิ่งทอจากอินเดียซึ่งมีคุณภาพดีกว่าสินค้าของอังกฤษ และยังห้ามการส่งออกของประเทศอาณานิคมเข้าไปในประเทศอื่น ๆ ด้วย ทั้งนี้เพราะ Walpole ต้องการความมั่นใจว่าประเทศอาณานิคมจะไม่สามารถแข่งขันกับอังกฤษได้ในระยะยาวและอังกฤษเท่านั้นจะเป็นประเทศที่ได้ประโยชน์สูงสุดจากอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสูงและมีกำไรมาก นโยบายเหล่านี้ได้กลายเป็นต้นแบบให้กับประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีและไต้หวัน นั่นหมายความว่า การใช้กำแพงภาษีและการตั้งมาตรฐานสินค้าส่งออกมีจุดเริ่มต้นจากอังกฤษนั่นเอง

แม้ว่าหนังสือของอะดัม สมิท เรื่อง *The Wealth of Nations* ซึ่งตีพิมพ์ในปี 2319 จะเกิดขึ้นในช่วงที่อังกฤษกำลังดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจที่มุ่งส่งเสริมการส่งออกและลดการนำเข้าจะแย้งว่านโยบายนี้ไม่น่าที่จะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจอังกฤษในระยะยาว แต่อะดัม สมิท ก็ทราบดีว่าหากอังกฤษปราศจากนโยบายอุดหนุนเช่นนี้อุตสาหกรรมของอังกฤษก็คงไม่สามารถที่จะเกิดขึ้นได้เช่นกัน อย่างไรก็ตามอังกฤษต้องรออีกถึงสี่ทศวรรษหลังจากที่ *The Wealth of Nations* ได้ถูกตีพิมพ์ขึ้นจึงสามารถเข้าสู่ตลาดเสรีได้เมื่ออุตสาหกรรมของพวกเขาแข็งแกร่งที่สุดในโลกยกเว้นในกรณีของเบลเยียมและสวิตเซอร์แลนด์เท่านั้น

นักเศรษฐศาสตร์แนวเสรีนิยมมักให้ปี 2389 ซึ่งเป็นช่วงที่อังกฤษประกาศ *Corn Laws* กฎหมายที่ยกเลิกภาษีสินค้าสำเร็จรูปหลายชนิดเป็นจุดเริ่มต้นของความสำเร็จของทฤษฎีของ อะดัม สมิท แต่แท้ที่จริงแล้วกฎหมายนี้มีได้มีเป้าหมายเพียงแค่ว่าเพื่อให้อังกฤษสามารถซื้ออาหารได้ในราคาถูกเท่านั้น หากยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อล่อลวงให้ประเทศคู่แข่งหยุดพัฒนาอุตสาหกรรมด้วยการเพิ่มขนาดของตลาดการเกษตรเพื่อให้พวกเขาหันกลับไปยังการเกษตรอีกด้วย นอกจากนั้นการลดภาษีศุลกากรที่เกิดขึ้นภายหลังยังเป็นช่วงที่อังกฤษสามารถเป็นผู้นำทางด้านเทคโนโลยีได้แล้ว นโยบายนี้ของอังกฤษจึงทำเหมือนกับที่ Friedrich List กล่าวไว้ นั่นคือ ผลักบันไดให้ล้มเพื่อมิให้คนอื่น ๆ สามารถไต่ขึ้นไปได้นั่นเอง

สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นอาณานิคมของอังกฤษในสมัยนั้นก็ต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจของนโยบายศักดิ์ดาวรุ่งอย่างแท้จริงของอังกฤษตลอดมา อะดัม สมิท เองก็ยังแนะนำให้สหรัฐฯ ไม่ต้องพัฒนาอุตสาหกรรม เขาเห็นว่านโยบายที่สหรัฐฯ ยกเลิกการนำเข้าสินค้าที่มีคุณภาพดีกว่าจากยุโรปเท่ากับเป็น

การขีดขวางความก้าวหน้ามากกว่าเป็นการพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตาม Alexander Hamilton หนึ่งในผู้นำของสหรัฐฯ กลับไม่เห็นด้วย เขาแย้งว่าในช่วงที่ประเทศต้องการพัฒนาอุตสาหกรรม รัฐบาลต้องปกป้องและสนับสนุนอุตสาหกรรมเกิดใหม่จากการแข่งขันกับคู่แข่งและต้องสนับสนุนพวกเขาจนกว่าจะสามารถยืนหยัดได้ด้วยตนเอง ข้อเสนอของ Hamilton ประกอบด้วยนโยบายมากมาย เช่น การเพิ่มภาษีศุลกากร การห้ามนำเข้า การสนับสนุนทางการเงิน การห้ามส่งออกวัตถุดิบ การเปิดเสรีนำเข้าวัตถุดิบ อุตสาหกรรม พัฒนาสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน แต่ข้อเสนอของเขากลับมิได้ถูกนำไปปฏิบัติเพราะในช่วงเวลานั้นสมาชิกรัฐสภาส่วนใหญ่ต้องการปกป้องผลประโยชน์ของชาวไร่ซึ่งเป็นเกษตรกรที่มิได้ให้ความสนใจกับภาคอุตสาหกรรม

เมื่อเกิดสงครามขึ้นในปี 2355 รัฐบาลของสหรัฐฯ จำเป็นต้องเพิ่มภาษีศุลกากรสองเท่าทันทีที่ขึ้นจาก 12.5% เป็น 25% และรัฐบาลยังจำเป็นต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ด้วย ทั้งนี้เพราะสหรัฐฯ ไม่สามารถนำเข้าสินค้าจากอังกฤษและประเทศอื่น ๆ ในยุโรปได้ รัฐบาลสหรัฐฯ จึงนำข้อเสนอของ Hamilton ไปปฏิบัติเต็มรูปแบบจนทำให้ภาษีศุลกากรเพิ่มขึ้นเป็น 40% นั่นหมายความว่า สหรัฐฯ เป็นประเทศที่ปกป้องอุตสาหกรรมสูงสุดในโลกตลอดช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 แม้ว่านักเศรษฐศาสตร์แนวการค้าเสรีจะเห็นว่าการที่สหรัฐฯ มีอัตราการเจริญเติบโตสูงเป็นผลมาจากการที่สหรัฐฯ มีทรัพยากรธรรมชาติมากและมีตลาดภายในขนาดใหญ่ แต่ความจริงแล้วผู้เขียนกลับเห็นว่าความสำเร็จของสหรัฐฯ เป็นผลมาจากการที่พวกเขาไม่เคยใช้นโยบายการค้าเสรีเลย ทั้งนี้เพราะภาษีศุลกากรของพวกเขามิเคยต่ำจนถึงศูนย์ และสหรัฐฯ ยังใช้นโยบายการปกป้องที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษีอื่น ๆ ด้วย เช่น ให้เงินสนับสนุนงานวิจัย หากไม่แล้วพวกเขาคงไม่สามารถที่จะเป็นผู้นำทางด้านเทคโนโลยีได้จวบจนถึงปัจจุบัน

หลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา ประเทศร่ำรวยส่วนใหญ่ก็เริ่มหันมาเอาใจจริงเอาใจกับการอุตสาหกรรม เช่น รัฐบาลฝรั่งเศสจะเข้าครอบครองอุตสาหกรรมสำคัญ ๆ ด้วยการให้เงินลงทุนผ่านธนาคารของรัฐเพื่อให้โอกาสอุตสาหกรรมเหล่านี้มีโอกาสเติบโต กลยุทธ์นี้ประสบความสำเร็จอย่างงดงามส่งผลให้ฝรั่งเศสกลายเป็นผู้นำทางด้านเทคโนโลยีในเวลาต่อมา ญี่ปุ่นก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ดำเนินนโยบายปกป้องอุตสาหกรรมอย่างเข้มข้นด้วยการควบคุมการนำเข้าและส่งเสริมการส่งออก นอกจากนี้รัฐบาลยังให้เงินสนับสนุนอุตสาหกรรมหลักผ่านธนาคารของรัฐและยังห้ามการเข้าถือครองหุ้นของต่างประเทศอีกด้วย หากต่างชาติต้องการเข้าลงทุนโดยตรงก็ต้องถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับญี่ปุ่นและซื้อชิ้นส่วนท้องถิ่นด้วย ส่วนรัฐบาลของฟินแลนด์ นอร์เวย์และออสเตรียก็ให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมผ่านการสนับสนุนการลงทุน

ผู้เขียนเชื่อว่าการที่ประเทศร่ำรวยพยายามบีบบังคับให้ประเทศกำลังพัฒนาใช้นโยบายการค้าเสรีน่าจะเป็นผลมาจากการที่ประชาชนของประเทศร่ำรวยเชื่อโดยบริสุทธิ์ใจว่า นโยบายเหล่านี้สร้างความสำเร็จให้กับประเทศของตนทั้ง ๆ ที่มันเป็นข้อมูลที่ผิดอันเป็นผลมาจากประวัติศาสตร์ที่ถูกเขียนขึ้นใหม่มากกว่า

(3)

นโยบายการค้าเสรีสำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่เหมือนกับการพยายามให้เด็กทำงานตั้งแต่ยังเล็ก ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นนโยบายที่ไม่เหมาะสม เขาอธิบายว่าหากพ่อแม่ผลักดันลูกให้ไปหาเลี้ยงตนเองด้วยวัยเพียงแค่ 6 ขวบ พวกเขาคงเป็นได้เพียงแค่นักจ้างแต่เป็นสัลยแพทย์ประสาทไม่ได้ ทั้งนี้เพราะเด็กต้องการการประคบประหงมและลงทุนอีกนานนับสิบปีกว่าที่จะเป็นสัลยแพทย์ประสาทได้ การที่กลุ่มนักบุญใจบาปพยายามผลักดันให้ประเทศกำลังพัฒนาเปิดเสรีทางการค้าโดยอ้างว่าการแข่งขันเดี่ยวนี้อจะเป็นแรงจูงใจในการเพิ่มผลผลิตเป็นเพียงครั้งเดียวของเรื่องราวเท่านั้น อุตสาหกรรมของประเทศกำลังพัฒนาต้องการเวลาในการเพิ่มความสามารถให้ตนเอง ไม่เช่นนั้นอุตสาหกรรมของประเทศเหล่านี้ย่อมไม่สามารถที่จะอยู่รอดได้

ผู้เขียนเห็นว่าหากการเปิดเสรีทางการค้าทำให้ประเทศกำลังพัฒนาประสบความสำเร็จดังว่าประเทศที่ควรประสบความสำเร็จมากที่สุดควรเป็นเม็กซิโก ทั้งนี้เพราะเม็กซิโกเป็นสมาชิกเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) มาเป็นเวลานานแล้ว พวกเขาจึงน่าจะมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง แต่เม็กซิโกกลับสามารถเพิ่มรายได้ประชาชาติได้เพียงปีละ 1.8% หลังเข้าเป็นสมาชิก NAFTA หรือเพิ่มขึ้นกว่าก่อนหน้านี้เพียง 0.1% เท่านั้น รัวรายอุตสาหกรรมที่เคยพัฒนามาก่อนหน้านี้ก็ล้มสลายไปหมดด้วยส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลดน้อยลงอีก ยิ่งไปกว่านั้นการเปิดเสรีทางการค้ายังสร้างแรงกดดันต่องบประมาณของรัฐ ทั้งนี้เป็นผลมาจากการลดลงของภาษีศุลกากรซึ่งเป็นภาษีที่สำคัญของประเทศยากจน เมื่อเศรษฐกิจของประเทศเหล่านี้ไม่สามารถเติบโตได้ การเพิ่มขึ้นของภาษีอื่น ๆ ก็ลดลงตามไปด้วย และเมื่อประเทศเหล่านี้เข้าสู่ภาวะวิกฤตและถูกกดดันจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศให้ลดงบประมาณหรือใช้งบประมาณแบบสมดุล รัฐบาลต้องลดค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษา สาธารณสุขและโครงสร้างพื้นฐาน จึงเท่ากับเป็นการบั่นทอนความสามารถในการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอนาคตไปในตัวด้วย

อย่างไรก็ดีนักเศรษฐศาสตร์แนวเสรีนิยมยังเชื่อว่าแต่ละประเทศจะมีความได้เปรียบทางการค้าไม่ทางใดก็ทางหนึ่งเสมอ แต่ฐานความคิดนี้ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ผิดเกี่ยวกับการเคลื่อนตัวของทรัพยากร พวกเขาเชื่อว่าทรัพยากรทั้งทางด้านเงินทุนและแรงงานสามารถเคลื่อนย้ายโดยเสรี ความจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ ทั้งนี้เพราะเครื่องมือและแรงงานไม่สามารถเคลื่อนย้ายเข้าสู่อีกอุตสาหกรรมหนึ่งได้ง่ายเหมือนดังกล่าวอ้าง นอกจากนั้นพวกเขายังเชื่อว่าการค้าเสรีจะทำให้ทุกคนได้ประโยชน์ ทั้งนี้เพราะผู้ชนะจะได้รับประโยชน์มากกว่าที่ผู้แพ้สูญเสียและยังจะเหลือบางสิ่งบางอย่างไว้ให้กับผู้แพ้ด้วย แต่แท้ที่จริงแล้วการได้รับของกลุ่มที่ได้รับประโยชน์อาจไม่มากเท่ากับสิ่งที่กลุ่มผู้แพ้ต้องสูญเสีย และกลุ่มที่ได้ประโยชน์ก็ไม่สามารถชดเชยผ่านตลาดได้ทันที ในประเทศร่ำรวยกลุ่มคนงานที่สูญเสียมากได้รับการชดเชยจากรัฐ เช่น ประกันการจ้างงานและได้รับการศึกษาใหม่ แต่ในประเทศกำลังพัฒนารัฐมักไม่มีสวัสดิการให้กับผู้เสียหายและกลุ่มที่ได้รับประโยชน์ก็ได้กระจายส่วนเพิ่มที่ตนเองได้รับเพื่อชดเชยให้กับกลุ่มผู้เสียหายด้วย การเปิดเสรีอย่างทันทีทันใดจึงเท่ากับเป็นการบีบบังคับให้ประเทศกำลังพัฒนาต้องมีความเชี่ยวชาญ

เฉพาะในอุตสาหกรรมที่สร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำจึงทำให้มาตรฐานการครองชีพต่ำตามไปด้วย นี่คือเหตุผลที่ประเทศที่เปิดเสรีทางการค้าเสรีเร็วเกินไปมักไม่ประสบความสำเร็จ

นโยบายการเปิดเสรีอย่างเข้มข้นจากกลุ่มนักบุญใจบาปเริ่มต้นครั้งแรกโดยสหรัฐฯ ในสมัยของประธานาธิบดีโรนัลด์ เรแกนซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการประชุมของ GATT รอบอุรุกวัย สหรัฐฯ บีบบังคับให้เกิดข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างประเทศส่งผลให้อัตราภาษีศุลกากรของแต่ละประเทศต้องลดลงอย่างรวดเร็ว เช่น อินเดีย เดิมมีอัตราภาษีศุลกากร 71% ต้องลดลงเหลือเพียง 32% จึงทำให้สินค้านำเข้าในอินเดียลดลงจาก 171 ดอลลาร์เหลือเพียง 132 ดอลลาร์ซึ่งเท่ากับจงใจให้ชาวอินเดียหันมาซื้อสินค้านำเข้า ในขณะที่สหรัฐฯ มีอัตราภาษีศุลกากรเพียงแค่ 7% อยู่แล้วและลดลงเหลือ 3% จึงเท่ากับว่าสินค้านำเข้าของสหรัฐลดลงจาก 107 ดอลลาร์เหลือเพียง 103 ดอลลาร์ ความแตกต่างของราคาสินค้านี้ไม่มากพอที่จะจงใจให้ชาวอเมริกันหันมาซื้อสินค้านำเข้า กลุ่มนักบุญใจบาปอ้างว่าประเทศกำลังพัฒนาจะได้ประโยชน์จากการลดภาษีและ การสนับสนุนสินค้าเกษตรที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน แต่แท้ที่จริงแล้วประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ได้ประโยชน์น้อยมาก ทั้งนี้เพราะประเทศที่ให้เงินสนับสนุนภาคเกษตรเป็นประเทศร่ำรวยและประเทศกำลังพัฒนาก็เป็นประเทศนำเข้าสินค้าเกษตร การลดการสนับสนุนจึงมิได้ช่วยให้ชาวนาของประเทศกำลังพัฒนาได้ประโยชน์มากขึ้นอย่างที่กล่าวอ้าง ซ้ำยังทำให้ประเทศกำลังพัฒนาต้องซื้อสินค้าเกษตรในราคาสูงขึ้นด้วย

ส่วนการเปิดตลาดทุนเพื่อรับเงินทุนจากต่างประเทศนั้นจะทำให้ประเทศกำลังพัฒนามีเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้นผ่านทางเงินให้เปล่า เงินกู้และเงินลงทุนก็จริง แต่ก็มีข้อเสีย เช่น เมื่อเศรษฐกิจดี เงินลงทุนจากต่างประเทศก็เข้ามามากเกินไปทำให้ทรัพย์สินมีมูลค่าสูงขึ้นชั่วคราวจนมากเกินไปมูลค่าที่ควรจะเป็น ส่งผลให้เกิดฟองสบู่ในภาคสังหาริมทรัพย์ แต่เมื่อเศรษฐกิจถดถอย เงินลงทุนก็มักถอนตัวออกไปทันทีในเวลาเดียวกันจนทำให้เศรษฐกิจถดถอยลงทันทีเช่นกัน นั่นหมายความว่า การเปิดเสรีทางการเงินก่อนที่ประเทศกำลังพัฒนาจะพร้อมสามารถทำให้เกิดการไหลของเงินที่ไม่ต้องการเข้าไปในประเทศเป็นจำนวนมากจนทำให้ประเทศตกเป็นเป้าของการโจมตีทางการเงินได้ง่าย

จริงอยู่เงินลงทุนโดยตรงมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อประเทศกำลังพัฒนา ทั้งนี้เพราะเงินเหล่านี้มักมาพร้อมกับการถ่ายทอดทางด้านเทคโนโลยีและทักษะทางด้านการบริหาร มันจึงเพิ่มผลผลิต การจ้างงาน และศักยภาพให้กับประเทศผู้รับเงินทุน แต่เงินลงทุนโดยตรงอาจส่งผลเสียต่อเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศผู้รับเงินทุนเช่นกัน ทั้งนี้เพราะเงินประเภทนี้มักมาซื้ออุตสาหกรรมที่พวกเขาคิดว่ามีมูลค่าต่ำกว่าที่ควรจะเป็นในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจและขายบริษัทออกไปในราคาที่สูงกว่าเมื่อเศรษฐกิจปรับตัวดีขึ้น ซ้ำร้ายยังทำลายบริษัทที่ซื้อมาด้วยการแบ่งบริษัทออกเป็นชิ้น ๆ จึงเท่ากับเป็นการทำลายอุตสาหกรรมของประเทศผู้รับเงินทุนด้วย ที่ร้ายไปกว่านั้นก็คือบริษัทใหญ่ ๆ ที่เข้ามาลงทุนยังมาหาทางหลบเลี่ยงภาษีในประเทศที่มีการหักภาษีกำไรต่ำหรือเข้ารับการลงทุนสนับสนุน นั่นเท่ากับว่าบริษัทของประเทศร่ำรวยเข้ามาใช้บริการสาธารณูปโภคของประเทศผู้รับเงินทุนในราคาถูกซึ่งเท่ากับเป็นการเอาเปรียบประเทศกำลังพัฒนาอีกทางหนึ่ง

นอกจากนี้กลุ่มนักบุญโอบาปยังได้สร้างข้อตกลง Trade-related Investment Measures (TRIMS) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการควบคุมการลงทุนจากต่างประเทศและการใช้สินค้าท้องถิ่นเป็นส่วนประกอบ แม้ว่ากลุ่มนักธุรกิจที่สนับสนุนข้อตกลงนี้จะอ้างว่าปัจจุบันบริษัทไม่มีสัญชาติจึงไม่มีเหตุผลที่ประเทศผู้รับการลงทุนจะต้องควบคุมบริษัทเหล่านี้ ความจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ หากบริษัทไม่มีสัญชาติจริงดังกล่าวอ้างเหตุใดกลุ่มนักบุญโอบาปทั้งหลายจึงต้องพยายามบีบบังคับให้ประเทศกำลังพัฒนาลดข้อจำกัดเกี่ยวกับการลงทุนโดยตรง ทั้ง ๆ ที่การควบคุมการลงทุนมิใช่เหตุผลที่แท้จริงในการดึงดูดการลงทุน การลงทุนจากต่างประเทศเป็นผลมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจ มิได้เป็นต้นเหตุให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ บริษัทข้ามชาติจะไม่เข้าไปลงทุนหากเศรษฐกิจของประเทศนั้น ๆ ไม่ดึงดูดใจและไม่มีทรัพยากรที่มีประโยชน์ นั่นหมายความว่า ประเทศจะต้องเติบโตก่อนที่บริษัทข้ามชาติจะเข้าไปลงทุนเหมือนอย่างที่คุณไปงานเลี้ยง เพราะงานเลี้ยงมีสิ่งน่าสนใจ มิใช่พวกเขาไปงานเลี้ยงเพื่อสร้างสิ่งน่าสนใจให้กับตนเอง

เงินลงทุนจากต่างประเทศจะมีประโยชน์หรือไม่จึงขึ้นอยู่กับชนิดของการลงทุนรวมทั้งวิธีที่ประเทศที่รับการลงทุนควบคุมเงินนั้น ๆ มันอาจสร้างประโยชน์ให้กับผู้รับการลงทุนในระยะสั้น แต่อาจทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจเสียหายในระยะยาว ประเทศที่จะได้ประโยชน์สูงสุดจากเงินเหล่านี้จึงต้องมีกลยุทธ์ที่ดีในการควบคุมและสร้างข้อกำหนดต่าง ๆ แต่โชคร้ายที่ประเทศกำลังพัฒนาไม่สามารถสร้างข้อกำหนดเองได้เพราะมันผิดกฎที่กลุ่มนักบุญโอบาปสร้างขึ้นไว้ในข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศ

(4)

กลุ่มประเทศร่ำรวยได้สร้างข้อตกลง Trade-related Intellectual Property Rights (TRIPS) ขึ้นเพื่อใช้ปกป้องสินค้าที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาต่าง ๆ ในขณะที่ชาวแอฟริกันหลายล้านคนกำลังได้รับความทุกข์ทรมานจากเชื้อเอชไอวีหรือเอดส์เพิ่มขึ้น ราคาการรักษาโรคนี้อาจสูงถึง 10,000-12,000 ดอลลาร์ซึ่งมากกว่ารายได้ประชาชาติต่อคนของชาวแอฟริกันบางประเทศถึง 30-40 เท่าอันเป็นผลมาจากสิทธิบัตรยา บริษัทยาส่วนใหญ่อ้างว่าหากพวกเขาไม่ได้รับการปกป้องสิทธิบัตรยา ยาใหม่ ๆ ย่อมไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะหากบริษัทถูกขโมยนวัตกรรมใหม่ ๆ ตลอดเวลา พวกเขาจะไม่อยากลงทุนเพื่อให้ได้ยาใหม่อีกต่อไป ข้ออ้างนี้อาจฟังดูมีเหตุผล แต่มันเป็นความจริงเพียงครึ่งเดียวเท่านั้น ทั้งนี้เพราะในโลกแห่งความจริง มิใช่ว่ามนุษย์ที่ฉลาดทุกคนจะต้องมีสิ่งล่อใจที่เป็นสิ่งของจึงยินดีที่จะสร้างสิ่งใหม่ ๆ สิทธิบัตรเป็นเพียงหนทางหนึ่งในการส่งเสริมการค้าและผลิตสิ่งต่าง ๆ เท่านั้น นอกจากนี้ ข้อมูลยังบ่งชี้ว่างานวิจัยจำนวนมากเกิดขึ้นจากสถาบันทางการศึกษาและองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร แม้แต่ข้อมูลของสหรัฐฯ ก็พบว่าเพียง 43% ของยาเท่านั้นที่ผลิตจากอุตสาหกรรมยา อีก 29% มาจากรัฐและ 28% มาจากองค์กรการกุศลและมหาวิทยาลัย

เอกสิทธิ์ (patent) มีความสำคัญสำหรับนวัตกรรมที่ไม่ต้องการเวลาในการซึมซับความรู้และสามารถลอกเลียนแบบได้ง่ายเท่านั้น เช่น เคมีภัณฑ์ ยา ซอฟต์แวร์ บันเทิง แต่เอกสิทธิ์กลับสร้างต้นทุนให้กับสังคมโดยรวม ทั้งนี้เพราะมันทำให้ผู้ผลิตยินดีผลิต ณ จุดที่ตนได้กำไรสูงสุดเท่านั้น มิใช่ ณ จุดที่ผู้บริโภคต้องการซื้อ ยิ่งไปกว่านั้นการที่เจ้าของเอกสิทธิ์ได้รับผลประโยชน์ไปทั้งหมดทำให้บริษัทอื่น ๆ ต้องลงทุนเพื่อสร้างสินค้าที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกันส่งผลให้เกิดการสูญเสียโดยไม่จำเป็นตามมา ค่าใช้จ่ายการปกป้องเอกสิทธิ์ยังต้องอาศัยทรัพยากรจำนวนมากซึ่งควรใช้ไปกับการค้นหานวัตกรรมใหม่ ๆ มากกว่า รัยที่สุกก็คือการจดสิทธิบัตรคือการสกัดกั้นการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ประเทศกำลังพัฒนา กลุ่มนักบุญใจบาปเข้าใจดีว่าการถ่ายทอดองค์ความรู้สำคัญยิ่งสำหรับการพัฒนา พวกเขาจึงใช้ความพยายามอย่างยิ่งยวดที่จะป้องกันมิให้มันเกิดขึ้น

ในอดีตนั้นสิทธิบัตรไม่เคยอยู่ในความคิดของประเทศใดในโลก จนกระทั่งสิ้นคริสต์ศตวรรษที่ 18 เมื่อความรู้ทางวิทยาศาสตร์สามารถถ่ายทอดกันได้ง่ายขึ้นผ่านคู่มือและการฝึกฝน กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิบัตรจึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารการไหลเวียนของความคิด ข้อมูลจากประวัติศาสตร์บ่งชี้ว่าประเทศที่ร่ำรวยต่างเคยขโมยความรู้จากกันและกันทั้งนั้น นั่นหมายความว่า การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายลิขสิทธิ์มิได้มีผลต่อการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างที่กล่าวอ้าง นอกจากนี้การเพิ่มขึ้นของอายุสิทธิบัตรยังเพิ่มต้นทุนมหาศาลโดยเฉพาะกับประเทศกำลังพัฒนา ข้อตกลง TRIPS นอกจากจะทำให้ประเทศกำลังพัฒนาไม่สามารถเข้าถึงยาได้แล้ว ยังทำให้พวกเขาขาดความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีที่เชื่อมต่อกันอีกด้วย ที่ร้ายไปกว่านั้นก็คือประเทศกำลังพัฒนาต้องลงทุนอีกมากเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงนี้ได้ เช่น ต้องฝึกอบรมพนักงานและนักกฎหมายโดยมิได้สิ่งใดกลับคืนมา นอกจากนี้ทำให้มีเงินเหลือบริหารประเทศลดลง

ผู้เขียนจึงเสนอให้การคุ้มครองเอกสิทธิ์ด้วยเวลาที่สั้นลง ลดค่าใช้จ่ายในการใช้และทำให้เกิดการใช้สิทธิเหนือสิทธิบัตรซึ่งไม่เพียงจะช่วยพัฒนาประเทศกำลังพัฒนาเท่านั้น มันยังเพิ่มความสามารถในการใช้และพัฒนาเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้นไปอีกด้วย หากการยกเลิกการใช้เอกสิทธิ์ทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ลดลงอย่างที่น่าทึ่งน่าใจหายอย่าง อังค์กรสาธารณสุขก็อาจยื่นมือเข้าแก้ไข เมื่อการสร้างสมดุลระหว่างเจ้าของเอกสิทธิ์ ผู้ใช้เอกสิทธิ์และสังคมเป็นความท้าทายสำหรับสังคมโลก ข้อตกลงทั้งหลายจึงควรถูกกำหนดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของทั้งสองฝ่ายและเพื่อกระตุ้นให้คนรุ่นหลังสร้างความคิดใหม่ ๆ ด้วยต้นทุนสังคมที่ต่ำที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

นโยบายหลักอีกเรื่องหนึ่งของนักเศรษฐศาสตร์แนวเสรีนิยมที่มักต้องการให้ประเทศกำลังพัฒนาดำเนินตามก็คือการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้เพราะพวกเขาเชื่อว่าองค์กรของรัฐและองค์กรเอกชนเท่านั้นที่ดี พวกเขาเชื่อว่ามนุษย์จะไม่ใส่ใจมากนัก หากกิจการนั้น ๆ มิใช่ของตัวเอง นักเศรษฐศาสตร์แนวเสรีนิยมเห็นว่าการรวมศูนย์กิจกรรมทำให้ขาดการแข่งขัน และการบริหารงานที่มีระดับชั้นมากเกินไปจะส่งผลให้เกิดการคอร์รัปชันตามมา นี่คือการที่แนวคิดการแปรรูปกิจการของรัฐ

โดยทั่วไปการเป็นเจ้าของให้สิทธิสองอย่างคือ สิทธิในการดำเนินการและสิทธิในการได้ประโยชน์จากการใช้ รัฐวิสาหกิจเป็นสินทรัพย์รวมของประชาชนซึ่งจ้างผู้ชำนาญการมาบริหารโดยมีประชาชนเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ ผู้บริหารจึงไม่ใส่ใจในผลกำไรที่เกิดจากการบริหารมากนักทำให้ยากลำบากแก่การควบคุมพฤติกรรมของผู้บริหารและต้นทุน นอกจากนี้การควบคุมและสอดส่องดูแลโดยประชาชนต้องใช้ต้นทุนของผู้สอดส่องเองซึ่งมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง แต่ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกลับตกกับประชาชนทุกคนซึ่งเมื่อถัวเฉลี่ยแล้วเหลือมูลค่าเพียงเล็กน้อยทำให้ไม่มีใครใส่ใจควบคุมผู้บริหาร ส่งผลให้ผลประโยชน์ของการกิจการของรัฐลดต่ำลง อย่างไรก็ตามปัญหาทั้งหมดนี้มิได้เกิดขึ้นแต่เฉพาะกับกิจการของรัฐเท่านั้น กิจการใหญ่ ๆ ของเอกชนก็ตกอยู่ในสภาพเดียวกันด้วย ทั้งนี้เพราะกิจการใหญ่ ๆ ต้องจ้างผู้อื่นมาบริหารและมีผู้ถือหุ้นเป็นจำนวนมากเช่นกัน โดยแต่ละคนถือหุ้นเพียงจำนวนเล็กน้อย ผู้บริหารที่ถูกจ้างมาจึงไม่มีแรงจูงใจในการทำงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากนัก ในขณะที่ผู้ถือหุ้นแต่ละคนก็ไม่มีแรงจูงใจมากพอที่จะคอยตรวจสอบผู้บริหาร

ถึงกระนั้นก็ตามกิจการของรัฐใช้ว่าจะไม่ประสบความสำเร็จเสมอไป เช่น สิงคโปร์แอร์ไลน์ซึ่งเป็นสายการบินแห่งชาติที่รัฐบาลสิงคโปร์ถือหุ้นถึง 57% ก็ประสบความสำเร็จสูงมาก นอกจากนี้บริษัทเทมาเส็กซึ่งเป็นบริษัทที่มีรัฐบาลสิงคโปร์เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ก็เป็นเจ้าของกิจการขนาดใหญ่หลายอย่าง เช่น อุตสาหกรรมผลิตสารกึ่งตัวนำไฟฟ้าและอู่ต่อเรือ กิจการของรัฐบาลไต้หวัน ออสเตรเลีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส นอร์เวย์และอิตาลีล้วนเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ที่ประสบความสำเร็จทั้งนั้น เช่น อัลคาเทล ทอมสัน นั้นหมายความว่า รัฐวิสาหกิจก็สามารถเป็นกิจการที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงได้เช่นกัน

โดยทั่วไปรัฐวิสาหกิจมักถูกตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเป็นหัวเรือของเศรษฐกิจแบบทุนนิยมและเพื่อสร้างโครงการสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น รถไฟ ไฟฟ้า ประปาเพราะการลงทุนในโครงสร้างเหล่านี้มีต้นทุนหลักอยู่ที่การสร้างเครือข่ายและต้นทุนจะลดลงมากหากจำนวนผู้รับบริการมีจำนวนมาก

หากรัฐให้เอกชนดำเนินกิจการประเภทนี้ บริษัทย่อมเลือกให้บริการและวางเครือข่ายเฉพาะส่วนที่จะทำ ให้พวกเขาได้กำไรจนส่งผลให้ประชาชนที่อยู่ห่างไกลขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการ ดังนั้นรัฐจึง จำเป็นต้องดำเนินกิจการเองเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม

สิ่งที่ท้าทายสำหรับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจคือการเลือกรัฐวิสาหกิจที่จะแปรรูป ความคิดที่จะแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่ไม่มีคู่แข่งโดยธรรมชาติหรือเป็นกิจการที่มีความสำคัญต่อการบริการเป็นสิ่งที่ไม่ดี หลักการ โดยปกติรัฐมักต้องการขายกิจการที่อยู่ในสภาพอ่อนแอจึงทำให้ไม่มีผู้สนใจจะซื้อ นอกจากนี้ รัฐวิสาหกิจควรถูกขายไปในราคาที่เหมาะสม การที่กิจการถูกขายไปในราคาที่ถูกเกินไปเท่ากับว่ารัฐได้ โอนความมั่งคั่งไปสู่มือเอกชน ซ้ำร้ายกิจการบางอย่างยังถูกขายไปให้ต่างชาติด้วยซึ่งเท่ากับเป็นการ ทำลายความมั่งคั่งของประเทศ ดังนั้นเพื่อให้รัฐวิสาหกิจถูกขายไปในราคาที่เหมาะสม มันจึงควรถูกขาย ในขนาดและเวลาที่ถูกต้องซึ่งน่าจะเป็นในเวลาตลาดหุ้นกำลังอยู่ในภาวะดี แต่รัฐมักถูกบีบบังคับจาก เจ้าหนี้หรือกองทุนการเงินระหว่างประเทศให้ขายรัฐวิสาหกิจในช่วงเวลาที่ประเทศประสบปัญหา เศรษฐกิจมากกว่าซึ่งไม่เพียงจะทำให้รัฐขายกิจการเหล่านี้ในราคาที่ถูกเกินไปแล้ว ผู้ซื้อยังไม่ประสงค์จะ ปรับปรุงกิจการอีกด้วยยังผลให้กิจการประสบกับปัญหาในอนาคต ทั้งหมดนี้คือต้นเหตุที่ทำให้การแปรรูปรัฐวิสาหกิจในประเทศกำลังพัฒนามักสร้างปัญหาตามมาเสมอ

(5)

โดยทั่วไปนักเศรษฐศาสตร์กลุ่มเสรีนิยมมักเห็นอัตราเงินเฟ้อเป็นศัตรูหมายเลขหนึ่ง ทั้งนี้เพราะ นักลงทุนไม่ชอบความไม่แน่นอนซึ่งหมายถึงการคงระดับราคา เงินเพื่อทำให้พวกเขาไม่สามารถวางแผนการลงทุนได้ นักเศรษฐศาสตร์ชาวอเมริกันส่วนใหญ่จึงตั้งเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อเพียงแค่ 1-3% เท่านั้น โดยผ่านการใช้นโยบายการเงินที่เข้มงวดและนโยบายการคลังสมดุลซึ่งเท่ากับว่ารัฐบาลไม่ควรใช้เงินมากกว่าที่ทำได้ ทั้งนี้เพราะงบประมาณขาดดุลจะทำให้เกิดเงินเฟ้อจนทำให้เกิดความต้องการมากกว่าความสามารถในการผลิต

อย่างไรก็ดีผู้เขียนเห็นว่า ภาวะเงินเฟ้อก็มีได้มีแต่ข้อเสียเพราะมันทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและยังเพิ่มการจ้างงานด้วย แท้ที่จริงแล้วภาวะเงินเฟ้อทำอันตรายต่อเฉพาะกลุ่มที่มีรายได้น้อยเท่านั้น ทั้งนี้เพราะนโยบายการเงินที่เข้มงวดและการคลังสมดุลเพื่อให้เกิดอัตราเงินเฟ้อต่ำจะลดระดับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ทำให้ความต้องการแรงงานลดลง เพิ่มการว่างงานและลดอัตราค่าจ้าง การควบคุมอัตราเงินเฟ้อก็เหมือนดาบสองคม นั่นคือ มันทำให้แรงงานสามารถปกป้องรายได้ในปัจจุบันแต่ก็ทำให้พวกเขาไม่สามารถได้รับค่าจ้างเพิ่มขึ้น ผู้เขียนได้ยกสถานการณ์ในแอฟริกาใต้ในปี 2537 มาเป็นตัวอย่าง หลังการสิ้นสุดการแบ่งแยกสีผิว รัฐบาลที่มีชาวผิวดำเป็นผู้นำต้องดำเนินนโยบายการเงินแบบเข้มงวดตามคำแนะนำของกองทุนการเงินระหว่างประเทศอย่างเคร่งครัดด้วยการคงอัตราดอกเบี้ยสูงอยู่เป็นเวลานาน เพื่อสร้างเสถียรภาพทางด้านราคาและสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุน ผลก็คือกำไรของผู้ประกอบการในช่วงเวลานั้นลดลงมากจนทำให้อัตราการลงทุนลดลงจาก 20-25% เหลือเพียง 15% ยังผลให้รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นเพียง 1.8% เท่านั้น แต่เมื่อกลุ่มนักบุญใจบาปต้องเผชิญปัญหาทางเศรษฐกิจแบบเดียวกัน พวกเขากลับใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นการลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อสร้างรายได้และงานให้กับประชาชน ผู้เขียนเห็นว่า การควบคุมอัตราเงินเฟ้อควรเป็นนโยบายสุดท้ายที่ประเทศกำลังพัฒนาควรนำมาใช้

เพื่อคงอัตราเงินเฟ้อไว้ในระดับต่ำ นักเศรษฐศาสตร์แนวเสรีนิยมมักเน้นนโยบายการคลังแบบสมดุล พวกเขาไม่ต้องการให้รัฐบาลใช้จ่ายเงินเกินกว่ารายรับ ทั้งนี้เพราะพวกเขาเชื่อว่านโยบายการคลังแบบขาดดุลจะยังทำให้เกิดเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจขาดเสถียรภาพ ผู้เขียนแย้งว่านโยบายนี้ไม่ถูกต้อง รัฐบาลต้องดำเนินนโยบายตามวงจรเศรษฐกิจผ่านนโยบายการคลังเพื่อรักษาสมดุลให้กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ประเทศกำลังพัฒนาจึงควรดำเนินนโยบายการคลังแบบขาดดุลตลอดเวลาหากสามารถงัดสัดส่วนหนี้ได้ในกรอบที่ควรจะเป็น เขายกเกาหลีหลังเซ็นสัญญาเกี่ยวกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศในปี 2540 มาเป็นตัวอย่าง รัฐบาลเกาหลีจำเป็นต้องดำเนินนโยบายการคลังแบบเกินดุล 1% ตามคำแนะนำของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ส่งผลให้เศรษฐกิจถดถอยมากยิ่งขึ้นไปอีก เขาคาดว่าหากเหตุการณ์ทำนองนี้เกิดขึ้นในประเทศร่ำรวย พวกเขาจะลดดอกเบี้ยและเพิ่มการใช้จ่ายของภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ตัวอย่างมีให้เห็นเมื่อสหรัฐฯ ประสบปัญหาเศรษฐกิจในปี 2543 พวกเขากลับใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุลร่วมกับนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นการดำเนินการดำเนินนโยบายการ

คลังแบบขาดดุลจำนวนมากก็อาจสร้างปัญหาเช่นกัน ทั้งนี้เพราะการใช้เงินมาก ๆ ในช่วงเศรษฐกิจถดถอย อาจทำให้เงินหลั่งไหลไปในโครงการที่มีได้มีการเตรียมพร้อมดีพอ สิ่งประเทศกำลังพัฒนาควรทำก็คือ การลงทุนเพื่ออนาคต พวกเขาจึงควรใช้นโยบายเศรษฐศาสตร์มหภาคที่เพิ่มการลงทุนและการเติบโตทาง เศรษฐกิจมากกว่าเชื่อตามข้อเสนอของกลุ่มนักบุญใจบาปทั้งหมด

นอกจากนี้ประเทศกำลังพัฒนายังต้องปฏิบัติตามกฎกติกาทางการเงินที่ประเทศร่ำรวยร่วมกัน กำหนดขึ้น เช่น ปริมาณเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS ratio) ระเบียบนี้บีบบังคับให้ความสามารถในการปล่อยกู้ของธนาคารต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับมูลค่าของสินทรัพย์ นั่นหมายความว่า ในช่วง เศรษฐกิจดี บริษัทที่สามารถกู้เงินได้มากเพราะราคาสินทรัพย์สูง แต่ในช่วงเศรษฐกิจถดถอยและราคา สินทรัพย์ลดลง บริษัทกู้เงินได้น้อยลง อีกทั้งยังต้องหาเงินมาคืนหรือหาสินทรัพย์มาค้ำประกันเงินกู้ เพิ่มขึ้นส่งผลให้เศรษฐกิจแย่อย่างมากไปกว่าเดิม

โดยทั่วไปนักเศรษฐศาสตร์แนวเสรีนิยมเห็นว่าประเทศร่ำรวยไม่ควรให้ความช่วยเหลือประเทศ กำลังพัฒนาหรือประเทศยากจนที่มีการคอร์รัปชันและไม่เป็นประชาธิปไตยเพราะมันจะยิ่งเพิ่มเงินใน กระเป๋าของผู้บริหารประเทศ ธนาคารโลกจึงมักยกเลิกเงินกู้ที่เคยให้กับประเทศกำลังพัฒนาที่มีปัญหา คอร์รัปชัน ทั้ง ๆ ที่การตัดความช่วยเหลือส่งผลร้ายต่อคนจนมากกว่าตัวผู้นำ นักเศรษฐศาสตร์แนวเสรีนิยม มักใช้การคอร์รัปชันของผู้นำของประเทศมาเป็นข้ออ้างในการอธิบายความล้มเหลวของนโยบาย แต่ ผู้เขียนแย้งว่าแท้ที่จริงแล้วคอร์รัปชันมีส่วนน้อยมากต่อความล้มเหลวทางเศรษฐกิจของประเทศกำลัง พัฒนา ทั้งนี้เพราะอิตาลี ญี่ปุ่น เกาหลี ไต้หวันและจีนต่างเป็นประเทศที่มีการคอร์รัปชันอย่างกว้างขวางแต่ ก็ยังสามารถพัฒนาเศรษฐกิจได้ การตัดสินใจบนเป็นเพียงการเคลื่อนย้ายของเงินจากคนหนึ่งไปยังอีกคน หนึ่งจึงไม่จำเป็นที่จะต้องส่งผลลบต่อระบบเศรษฐกิจทั้งหมด หากรัฐมนตรีรับสินบนจากบริษัทที่ สามารถสร้างผลิตภาพได้มากกว่า ผลเสียต่อเศรษฐกิจในแง่ประสิทธิภาพหรือการเติบโตอาจไม่มีเลยก็ เป็นได้ ปัญหาที่เกิดขึ้นน่าจะเป็นเรื่องการกระจายรายได้มากกว่า

อย่างไรก็ดีการคอร์รัปชันมักบิดเบือนการตัดสินใจของรัฐบาล เช่น หากรัฐบาลอนุญาตให้บริษัทที่ คิดสินบนซึ่งมีความสามารถต่ำกว่าได้งานไป ผลิตภาพโดยรวมย่อมลดลง แต่ผู้เขียนเห็นว่าบริษัทที่คิด สินบนส่วนใหญ่ที่น่าที่จะมีความสามารถในการผลิตมากกว่า พวกเขาขอมทราบว่าจะสามารถทำเงินจาก ใบอนุญาตได้มากกว่าจึงยอมจ่ายเงินมากกว่าเพื่อให้ได้ใบอนุญาต หากเหตุการณ์เป็นดังนี้ การที่รัฐให้ ใบอนุญาตกับบริษัทที่จ่ายสินบนสูงสุดก็เหมือนการประมูลนั่นเองซึ่งน่าจะเป็นหนทางที่ดีที่สุดใน การคัดเลือกบริษัท ยกเว้นในกรณีที่เงินเหล่านี้เข้ากระเป๋าพนักงานแล้วถูกถ่ายโอนออกไปนอกประเทศเลย เท่านั้น ดังนั้นผลของการคอร์รัปชันจึงขึ้นอยู่กับว่าเงินที่ได้จากคอร์รัปชันถูกใช้ไปทางใดและการตัดสินใจ ใดที่ได้รับผลจากการคอร์รัปชันนั้น

ผู้เขียนเห็นว่าการพัฒนาเศรษฐกิจจะทำให้การคอร์รัปชันลดลงได้ ประวัติศาสตร์บ่งว่าในช่วงแรก ของการพัฒนาเศรษฐกิจ การคอร์รัปชันมักยากที่จะควบคุม ทั้งนี้เพราะเมื่อประชาชนยากจน พวกเขาจึงถูก ซื้อได้อย่างง่ายดาย การที่รัฐบาลของประเทศกำลังพัฒนาขาดความสามารถในการเก็บภาษีกระตุ้นให้เกิด

การคอร์รัปชันในหลาย ๆ ทาง 1) เมื่อรัฐบาลมีรายได้น้อยย่อมยากที่จะจ่ายเงินเดือนข้าราชการในอัตราที่เหมาะสมได้ส่งผลให้พวกเขาอ่อนไหวต่อการคอร์รัปชัน 2) การมีรัฐสวัสดิการน้อยส่งผลให้คนจนต้องพึ่งพิงนักการเมืองและพวกเขาจะได้สวัสดิการเป็นการตอบแทนจากการขายเสียง 3) เมื่อนักการเมืองต้องการเงิน พวกเขาจึงต้องรับเงินจากบริษัทต่าง ๆ ส่งผลให้พวกเขาต้องเสนอนโยบายที่ตอบสนองต่อบริษัทเหล่านี้ 4) การที่รัฐบาลมีงบประมาณจำกัดทำให้ขาดความสามารถในการขจัดปัญหาการคอร์รัปชัน เมื่อประชาชนมีมาตรฐานการครองชีพดีขึ้น พวกเขาจะสามารถที่จะมีพฤติกรรมดีขึ้นด้วย การเพิ่มเงินเดือนให้กับข้าราชการ เพิ่มสวัสดิการและใช้จ่ายเงินไปกับการสอดส่องดูแลการคอร์รัปชันจะทำให้การคอร์รัปชันลดลงไปได้ นอกจากนี้ข้อมูลยังบ่งว่ารายได้ประชาชาติมิได้เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับการคอร์รัปชัน เช่น ญี่ปุ่นมีอันดับความโปร่งใสเท่ากับชิลีแต่มีรายได้ประชาชาติสูงกว่าถึง 32,270 ดอลลาร์

การที่นักเศรษฐศาสตร์แนวเสรีนิยมส่งเสริมการปกครองแบบประชาธิปไตยด้วยเป็นเพราะพวกเขาเชื่อว่าประชาธิปไตยทำให้ประชาชนมีโอกาสที่จะสั่งสมความมั่งคั่งเพิ่มขึ้น และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก็จะส่งเสริมประชาธิปไตยเป็นการตอบแทน แต่ผู้เขียนกลับเห็นว่าหลักการของประชาธิปไตยและตลาดเสรีเป็นคนละเรื่องกัน ประชาธิปไตยวางอยู่บนรากฐานของหนึ่งคนหนึ่งเสียง แต่หลักการค้าเสรีวางอยู่บนของหนึ่งบาทเท่ากับหนึ่งเสียง หากรัฐยอมให้ทุกสิ่งทุกอย่างตกอยู่ภายใต้การดำเนินการของตลาด คนรวยย่อมทำตามความปรารถนาทุกประการและคนจนคงไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ อย่างไรก็ตามผู้เขียนเชื่อว่าในระยะยาวการพัฒนาทางเศรษฐกิจจะนำประชาธิปไตยมาสู่สังคมเสมอ แม้ว่าในปัจจุบันบางสังคมยังไม่สามารถเป็นประชาธิปไตยได้จนกว่าพวกเขาจะร่ำรวยพอ นั่นหมายความว่าประชาชนจะต้องต่อสู้เพื่อให้ประเทศเป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะประชาธิปไตยมิได้งอกเงยมาจากความมั่งคั่ง

(6)

Max Weber นักเศรษฐศาสตร์ชาวเยอรมันเห็นว่าบางวัฒนธรรม เช่น โปรเตสแตนต์ เอื้อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจมากกว่าวัฒนธรรมอื่น Sidney Gulick มีชนนารีชาวอเมริกาก็เขียนไว้ในหนังสือของเขาชื่อ Evolution of the Japanese ในปี 2446 ว่าชาวญี่ปุ่นดูเหมือนเป็นคนเกียจคร้านและไม่เห็นคุณค่าของเวลา ความเห็นเหล่านี้มิใช่อคติที่ชาวตะวันตกมีต่อชาวตะวันออกเท่านั้น ชาวอังกฤษก็เคยวิพากษ์ชาวเยอรมันเช่นกัน ก่อนที่ระบบเศรษฐกิจของเยอรมันจะเริ่มพัฒนาในกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 นั้น ชาวอังกฤษเห็นว่าชาวเยอรมันเป็นพวกที่มึนและเกียจคร้าน ไม่เคยเร่งรีบและทำงานเฉพาะเวลาที่พวกเขาพอใจเท่านั้น ในปัจจุบันภาพพจน์ของทั้งชาวญี่ปุ่นและเยอรมันเปลี่ยนไป ชาวญี่ปุ่นกลายเป็นกลุ่มคนที่มีภาพพจน์เป็นคนที่ทำงานหนัก จงรักภักดี ขยันและเคร่งเครียด เหตุใดพวกเขาจึงเปลี่ยนนิสัยได้มากขนาดนี้

การอธิบายการพัฒนาทางเศรษฐกิจโดยอาศัยการอธิบายทางด้านวัฒนธรรมเป็นที่นิยมในช่วงปี 2503-2512 David Landes นักประวัติศาสตร์และผู้นำของนักทฤษฎีทางด้านวัฒนธรรมอ้างว่า วัฒนธรรมทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างแตกต่างกัน วัฒนธรรมสร้างประชาชนที่มีทัศนคติต่อการทำงาน การออม การศึกษา การร่วมมือ ความไว้วางใจและอำนาจต่างกันซึ่งทั้งหมดนี้มีผลต่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้เขียนกลับเห็นว่าการศึกษาถึงผลของวัฒนธรรมต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจเป็นเรื่องที่ทำไต่ยากโดยเฉพาะกับชาวเกาหลี ทั้งนี้เพราะชาวเกาหลีมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันและตรงข้ามกันในแต่ละพื้นที่ เขาจึงเห็นว่าการตัดสินใจทางด้านวัฒนธรรมโดยอาศัยเพียงแค่ศาสนาหรือเชื้อชาติเป็นเรื่องหยาบเกินไป

วัฒนธรรมขงจื้อเน้นในเรื่องการทำงานหนัก มัชยสถ์ ร่วมมือและเชื่อฟังจึงเป็นวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการสะสมทุนมนุษย์และทุนทางกายภาพ อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมนี้ก็กลับไม่เน้นในเรื่องความเป็นมืออาชีพและไม่ส่งเสริมให้นักวิชาการหรือผู้มีความรู้เข้ามาบริหารงานในองค์กร แต่เน้นการปกครองแบบมีลำดับชั้นและการให้ความเคารพผู้ใหญ่ ทั้งหมดนี้เป็นวัฒนธรรมที่ไม่ส่งเสริมการทำธุรกิจ ส่วนวัฒนธรรมมุสลิมเน้นเรื่องชีวิตหลังความตาย แต่ไม่อดทนต่อความหลากหลาย อีกทั้งยังจำกัดอำนาจของสตรีจึงเท่ากับกีดขวางการพัฒนาทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมนี้ก็กลับไม่ยึดติดกับลำดับชั้นในสังคมและเน้นเรื่องการทำสัญญาและการปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจ นั่นหมายความว่าแม้ที่จริงแล้วไม่มีวัฒนธรรมใดในโลกที่ดีหรือเลวไปเสียทั้งหมด มันขึ้นอยู่กับประชาชน สถานการณ์และเวลา นอกจากนั้นพฤติกรรมของมนุษย์ก็มิได้ตัดสินกันได้ด้วยวัฒนธรรม ดังนั้นการกำหนดให้วัฒนธรรมเป็นเสมือนชะตากรรมจึงไม่น่าจะถูกต้อง

ประชาชนของประเทศร่ำรวยมักคิดว่า ความเกียจคร้านเป็นวัฒนธรรมของคนยากจน แต่ความจริงแล้วคนจนในบางประเทศทำงานยาวนานกว่าประชาชนในประเทศอุตสาหกรรมเสียอีก การที่ประชาชนของประเทศยากจนไม่มีงานทำเป็นเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ มิใช่ทางด้านวัฒนธรรม เกาหลีเป็นตัวอย่างในเรื่องของความเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรมเป็นอย่างดี ในช่วงต้นของการเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงเป็นประเทศอุตสาหกรรมในช่วงระหว่างปี 2503-2512 นั้น รัฐบาลพยายามที่จะชักจูงให้

ประชาชนละทิ้งวัฒนธรรมเก่าแก่ของขงจื้อเพื่อสร้างผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่จำเป็นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม แต่เนื่องจากวิศวกรในสมัยนั้นไม่มีงานทำ รัฐบาลจึงจำเป็นต้องเพิ่มเงินทุนและเพิ่มจำนวนที่นั่งนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในสาขาที่ต้องการส่งเสริมจนทำให้จำนวนนักศึกษาที่จบในสาขาวิศวกรรมและวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นจาก 0.6 : 1 เป็น 1 : 1 ในอีก 20 ปีต่อมา นั้นหมายความว่า การชักชวนอาจมีความสำคัญ แต่ยังคงไม่เพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม การดำเนินนโยบายที่ถูกต้องควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงสถาบันจะสนับสนุนการสร้างพฤติกรรมใหม่เพื่อให้มันกลายเป็นวัฒนธรรมต่อไปในอนาคต

อย่างไรก็ดีการปฏิวัติทางวัฒนธรรมไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากไม่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสถาบัน ดังนั้นเพื่อส่งเสริมการสร้างคุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจประชาชนจึงต้องการทั้งคำแนะนำที่ถูกต้อง นโยบายที่ส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสถาบันที่เอื้อให้เกิดวัฒนธรรมที่ต้องการ จากตัวอย่างจะเห็นว่าวัฒนธรรมสามารถเปลี่ยนแปลงได้ในเวลาอันรวดเร็วเพียงแต่ไม่กีดตวรรษเท่านั้นหากมีการเปลี่ยนแปลงที่สนับสนุนอย่างเพียงพอ นั้นหมายความว่า ไม่มีประเทศใดในโลกที่ต้องตกอยู่ในสภาพไม่พัฒนาเพราะวัฒนธรรมของพวกเขาและวัฒนธรรมมิใช่สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ อีกทั้งยังเป็นผลมาจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจมิใช่สาเหตุของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ผู้เขียนสรุปว่าธรรมชาติของตลาดนั้นต้องการให้ทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ในสภาพการณ์เดิม ๆ นโยบายการค้าเสรีก็พยายามที่จะบีบบังคับให้แต่ละคนทำสิ่งที่พวกเขาทำได้ดีเท่านั้น นั้นหมายความว่า ประเทศยากจนย่อมถูกคาดหวังที่จะทำเฉพาะสิ่งที่พวกเขานัดซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้ผลิตภาพต่ำ ดังนั้น หากพวกเขาต้องการหลุดพ้นจากความยากจน พวกเขาจำเป็นต้องทำทนายหรือต่อต้านตลาดด้วยการทำสิ่งที่ยากกว่าเดิมเพื่อให้พวกเขาสามารถมีรายได้เพิ่มด้วยการเคลื่อนตัวเข้าสู่อุตสาหกรรมที่ยากและก้าวหน้ามากกว่า นโยบายที่ถูกต้องจึงต้องมาจากความสามารถในการตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวและการลงทุนที่ถูกต้องทั้งในระดับบริษัทและระดับประเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถที่จำเป็นต่อการแข่งขัน การลงทุนเพื่อสร้างความสามารถต้องอาศัยการเสียสละจากผลประโยชน์ในระยะสั้น อีกทั้งยังต้องอาศัยเวลายาวนานเหมือนอย่างที่บริษัทโนเกียของฟินแลนด์ต้องใช้เวลาจนถึง 17 ปีกว่าจะมีกำไร โชคร้ายที่เวลายาวนานขนาดนี้ไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักเศรษฐศาสตร์แนวเสรีนิยม

ระดับของสนามแข่งขันอาจทำให้การแข่งขันที่เกิดขึ้นไม่ยุติธรรมได้ หากผู้เข้าแข่งขันมีความสามารถไม่เท่าเทียมกัน นี่คือเหตุผลที่ต้องกำหนดน้ำหนักนกมวย หากน้ำหนักนักมวยแต่ละรุ่นต้องกำหนดให้ต่างกันเพียงแค่ 2-3 กิโลกรัมเพื่อให้การแข่งขันยุติธรรม การที่สหรัฐฯ และฮอนดูรัสแข่งขันในสนามเดียวกันย่อมเป็นการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมเช่นกัน ดังนั้นเพื่อให้การแข่งขันเป็นธรรมมากขึ้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรมีการเอียงสนามแข่งขันไปทางด้านคู่แข่งที่แข็งแรงน้อยซึ่งหมายถึงการอนุญาตให้ประเทศกำลังพัฒนาใช้นโยบายการปกป้อง สนับสนุนผู้ผลิต เพิ่มข้อจำกัดสำหรับเงินลงทุนจากต่างประเทศและยกเลิกเอกสิทธิ์เพื่อให้พวกเขามีสิทธิยึดความคิดเหล่านี้จากประเทศที่ก้าวหน้ามากกว่า นอกจากนี้ประเทศที่ร่ำรวยก็ควรถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับประเทศกำลังพัฒนาด้วย เมื่อคนทั่วไปไม่เรียก

อักษรเบลล์สำหรับคนตาบอดว่าเป็นการให้สิทธิพิเศษ ประเทศร่ำรวยก็ไม่ควรเรียกกำแพงภาษีหรือการปกป้องด้วยวิธีการต่าง ๆ ของประเทศยากจนว่าเป็นสิทธิพิเศษเช่นกัน มันแค่เป็นการปฏิบัติที่แตกต่างกัน แต่ยุติธรรม การทำเช่นนี้จะทำให้ประเทศกำลังพัฒนาสามารถสร้างความสามารถที่จำเป็นต่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และกลุ่มนักบุญใจบาปก็จะดีขึ้นในระยะยาวด้วย ทั้งนี้เพราะประเทศกำลังพัฒนาจะมีโอกาสเจริญเติบโตได้เร็วขึ้น

ข้อคิดเห็น - ข้อมูลจากหนังสือคงทำให้ผู้อ่านทราบเหตุผลแล้วว่าเหตุใดสหรัฐอเมริกาซึ่งกำลังประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจเช่นเดียวกับประเทศไทยเมื่อปี 2540 จึงดำเนินนโยบายทั้งด้านการเงินและการคลังแตกต่างจากคำแนะนำที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศซึ่งมีสหรัฐฯ เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่เคยให้กับประเทศร่ำรวย นั่นหมายความว่า ในอนาคตผู้กำหนดนโยบายของประเทศกำลังพัฒนาอาจจำเป็นที่จะต้องทำอย่างที่ประเทศร่ำรวยทำ แต่อย่าทำอย่างที่พวกเขาบอก อย่างไรก็ตามประเทศกำลังพัฒนาคงไม่สามารถที่จะดำเนินนโยบายอย่างเป็นอิสระได้มากนักเพราะพวกเขามักต้องตกอยู่ภายใต้การดูแลของสามทหารเสือ (กองทุนการเงินระหว่างประเทศ องค์การการค้าโลกและธนาคารโลก) ซึ่งมักออกคำสั่งหรือกฎระเบียบที่ทำให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม นี่คือเหตุผลที่ประเทศพัฒนาแล้วถูกผู้เขียนขนานนามว่า นักบุญใจบาป

พิมพ์ครั้งแรกใน ประชาชาติธุรกิจ ฉบับวันที่ 3-20 พฤศจิกายน 2551

อ่านบทความอื่นๆเพิ่มเติมที่ www.sawaiboonma.com